

Motion till riksdagen 2019/20:3261

av **Kerstin Lundgren m.fl. (C)**

Utrikes, omvärld och utveckling

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla och fördjupa Sveriges försvars- och säkerhetspolitiska samarbeten och om att Sverige ska söka medlemskap i Nato och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige likt Finland ska anta en Natooption så att det bilaterala svensk-finska samarbetet kan utvecklas till sin fulla potential och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behov av fortsatt sanktionspolitik gentemot Ryssland, att Magnitskijsanktioner bör införas i EU och att förutsättningarna för att införa Magnitskijsanktioner i Sverige bör utredas och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att upprätthålla den europeiska säkerhetsordningen, där alla länder har rätt att göra sina säkerhetspolitiska val utan hot om våld, och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU ska vara rustat för att möta de gränsöverskridande hot och utmaningar som unionen står inför och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna och stärka arbetet med mänskliga rättigheter med Europakonventionen om mänskliga rättigheter som en grundsten och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det måste finnas en förutsägbar process som utgår från att domstol ska pröva folkmordsbrott och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att det internationella normsystemet mot dödsstraff upprätthålls och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige och EU ska stå upp för att demokrati och rättsstatens principer ska gälla alla i EU:s länder och tillkännager detta för regeringen.

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU i handling och genom resultat bör visa att demokrati, mänskliga rättigheter, marknadsekonomi och klimatansvar är vägen framåt och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bistånds- och utvecklingspolitiken ska sträva efter att göra områden och länder biståndsberoende efter 2030 och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fortsatt internationellt ansvarstagande genom svenskt deltagande i internationella militära och civila insatser för att bidra till fred, långsiktig utveckling, demokrati och mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behov av en FN-reform så FN kan agera handlingskraftigt för global fred, säkerhet och utveckling och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att fortsätta att förstärka det globala kärnvapenedrustningsarbetet med utgångspunkt i NPT-avtalet och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att biståndsramverket behöver uppdateras så att det överensstämmer med de svenska mervärden Sverige kan bidra med i Agenda 2030 och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige och EU ska värna goda relationer med Storbritannien efter dess utträde ur EU och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla det nordiska samarbetet och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att motverka och avveckla gränshinder inom Norden och att Sverige i samarbete med övriga nordiska länder bör verka aktivt för att nya gränshinder inte ska tillkomma, så att den fria rörligheten inom Norden kan upprätthållas och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behov av att etablera marina reservat i Arktis för att skydda området från exploatering av olje-, gas- och mineralutvinning och havsfiske och för att skydda invånarna och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nordområdenas speciella förutsättningar måste diskuteras i ett helhetsperspektiv och att säkerhetspolitik också bör ha en självklar plats på agendan för att öka förståelsen av utvecklingen i områdena i ett bredare perspektiv och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den svenska regeringen tydligt måste markera mot Kinas omfattande övergrepp och aktivt samverka med likasinnade i EU för att nå maximal tydlighet och tillkännager detta för regeringen.

Säkerhetspolitik

Ett väpnat angrepp mot Sverige kan inte uteslutas. Om det är försvarsberedningen enig. Det manar till handling. Sverige bygger säkerhet solidariskt tillsammans med andra. Hot mot fred och säkerhet avvärjs i gemenskap och samverkan med andra länder och organisationer. Sveriges närmaste försvars- och säkerhetspolitiska samarbeten är i Norden, inom EU och med Nato. Det förändrade säkerhetspolitiska läget betyder att mer behöver göras för att utveckla och fördjupa de försvars- och säkerhetspolitiska samarbetena. Idag saknar Sverige garantier för att andra länder vill hjälpa oss försvara vårt land vid en säkerhetspolitisk kris. Det är en allt för stor osäkerhet i vår säkerhetspolitiska doktrin. Vi anser därför att Sverige ska gå med i Nato, både för att stärka vårt eget försvar och bidra till säkerheten i vårt närområde. Att Sverige inte är med i Nato innebär dessutom ökad osäkerhet och vakuum i Östersjöområdet. Det gynnar vare sig vår eller våra grannars säkerhet. Den svenska hållningen ligger heller inte i linje med Finland som har en sk option om Natomedlemskap. I det fördjupade samarbetet mellan Sverige och Finland kan den svenska hållningen komma att försvaga värdet på den finska optionen.

Sverige bestämmer själva precis som Finland och övriga länder om, när och hur vi söker medlemskap i Nato. Vi eftersträvar nära samarbete med Finland, med målet att båda länder ska bli medlemmar samtidigt. Vi eftersträvar även en bred politisk samsyn.

Mycket av den säkerhetspolitiskt försämrade situationen i vårt närområde härrör från rysk aggressivitet gentemot sina grannar. Det är viktigt att vi tydligt står upp för de liberala värden som format den europeiska säkerhetsordningen allt sedan slutet av andra världskriget. I en liberal världsordning har alla länder rätt att välja vilken väg de vill ta utan hot om våld. Ryssland har med propaganda, korrupktion, hybridkrigföring sökt destabilisera och stoppa länder som själva valt närmande till EU. När det inte lyckats har rysk militär satts in. Vi har sett och ser det i Georgien och i Ukraina. Rysk militär närvaro är entydig för utvecklingen i såväl Sydossetien, Abchazien, Krim som östra Ukraina. Detta är helt oacceptabelt. Rysslands ockupation måste upphöra. Den europeiska säkerhetsordningen där varje land bestämmer över sina egna vägval utan hot och våld från andra länder måste återupprättas. Den 4 mars 2018 genomförde med största sannolikhet Ryssland en nervgasattack mot en tidigare rysk dubbelagent och dennes dotter i staden Salisbury, Storbritannien. Giftet som också skadade en polisman och utsatte många briter för fara, var av en typ som framställdes i Sovjetunionen. En oskyldig kvinna dog senare när hon plockade upp en flaska som innehöll nervgasen. Mistankar finns nu också i Berlin om att rysk underrättelsetjänst mördat en tjetjensk medborgare i en park i Berlin. Vi beklagar att Ryssland nu åter tillåts delta i Europarådets arbete och röstades in med stöd av svenska socialdemokrater.

Sanktionspolitiken mot Ryssland måste fortgå så länge som Rysslands ockupation av Krim består. Magnitskijsanktioner som har införts i några andra länder, bl.a. Storbritannien, Estland och Litauen, har visat sig vara effektiva eftersom de riktar sig specifikt mot de personer som ansvarar för korrupktion och brott mot mänskliga rättigheter och som idag kan använda sig av de pengarna i andra länder. Personliga sanktioner är effektiva och rättvisa. Vi vill att EU-kommissionen aktivt driver på för att införa Magnitskijsanktioner på EU-nivå. I dagsläget ter det sig inte som troligt att EU-länderna skulle enas kring att införa detta. Då måste Sverige tillsammans med likasinnade ta frågan vidare oavsett. Ett sätt att göra det är inom ramen för Nordiska rådets arbete. I processen att införa detta nationellt tillsammans med likasinnade bör erfarenheter inhämtas från länder som redan infört

Magnitskijsanktioner. Målet bör vara att samla en kollision av villiga bakom en likartad lagstiftning.

Ett grönt, demokratiskt och frihetligt EU

EU är mer relevant idag än på mycket länge. Behovet av en stark gemenskap, byggt på samarbete, samförstånd och frihet, är stort. I takt med att auktoritära, nationalistiska och populistiska krafter sveper över världen måste EU visa att en annan väg är möjlig. Det kräver att EU tar på sig rollen som vägvisare och föredöme. Att vi i handling och genom resultat visar att demokrati, mänskliga rättigheter, marknadsekonomi och klimatansvar är vägen framåt. Löftet och hoppet om EU-medlemskap kan också vara en stark drivkraft för länder i EU:s närhet att närma sig den värderingsgemenskap som präglar medlemsländerna. I år firar vi det östliga partnerskapet 10 år och då är det viktigt att söka blicka framåt för att finna former för hur ett närmande kan ske stegvis för att ge länderna möjlighet att välja EU-lösningar framåt.

Ska EU kunna påverka världen i en konstruktiv riktning måste också de auktoritära, nationalistiska och populistiska krafterna inom unionen möta motstånd. EU är byggt på övertygelsen om alla människors lika rätt och värde. Denna grundläggande värdering hotas på flera håll i EU. Inte minst kvinnors och minoriteters rättigheter ifrågasätts, förnekas och kränks. Vi måste värna medmänniskligheten och jämställdheten. Vi måste påminna oss själva och varandra om det fantastiska som vi uppnått tillsammans, genom EU. Fred, frihandel och rörlighet är exempel på sådant som tidigare inte varit självklart på vår kontinent. Bindande avtal om att minska utsläppen och öka den förnybara energiproduktionen är andra exempel. EU ska vara en garant för demokrati, rätts säkerhet och mänskliga rättigheter. Inom unionen ska medlemsländerna inte tillåtas bryta mot grundläggande principer om rättsstaten och pressfrihet utan att drabbas av effektiva och kännbara sanktioner. Det handlar om legitimitet och trovärdighet för EU. Rättsstatens principer och mänskliga rättigheter ska inte kunna lagstiftas bort av populistiska regeringar.

EU och det svenska EU-medlemskapet är värt att försvara. EU ska visa världen att vägen framåt är demokrati, jämlikhet, marknadsekonomi och klimatsmart tillväxt. Då krävs tydliga liberala röster i Europa. Centerpartiet kan och vill axla det ansvaret. Vi vill föra EU framåt.

EU fungerar inte perfekt. Handelshindren gentemot omvärlden måste bli lägre. Kostnaden för klimatutsläpp måste bli högre. Lösningen på dessa problem är mer samarbete, inte mindre. Genom EU har alla svenskar stora möjligheter att påverka. Att visa resten av världen vägen framåt. Då krävs ett grönare, mer demokratiskt och mer frihetligt EU.

Centerpartiet vill också att EU ska vara rustat för att kunna möta de gränsöverskridande hot och utmaningar som unionen står inför, även om det skulle innebära en breddning av de uppgifter som unionen har idag. Sverige ska driva på för att medlemsstaterna genomför EU-samarbetet i frågor där bättre samverkan idag är nödvändig. Dit hör bland annat EU:s inre marknad, arbetet mot den organiserade och gränsöverskridande brottsligheten, terrorism, försvar och cyberhot, migrationsfrågan och arbetet för en bättre och mer effektiv miljö- och klimatpolitik.

Allt pekar nu på att Storbritannien kommer lämna EU utan avtal, en s.k. hård brexit. För Centerpartiet är det viktigt att EU och Sverige ska ha ett fortsatt bra samarbete med Storbritannien oavsett om de lämnar EU med eller utan avtal. Att ett avtal mellan EU

och Storbritannien sluts är mycket viktigt, inte minst för alla de européer som bor i Storbritannien och för de briter som bor i EU. Ett nära samarbete med Storbritannien efter utträdet är också viktigt för handel och välstånd, säkerhet och den transatlantiska länken.

Mänskliga rättigheter

2018 var det 70 år sedan den universella deklARATIONEN om mänskliga rättigheter antogs. De mänskliga rättigheterna är globala, odelbara och ömsesidigt förstärkande. De omfattar varje person och begränsar staters makt över individen. Centerpartiet anser att det är av yttersta vikt att fokusera på centrala utmaningar inom mänskliga rättigheter – politiska, religiösa och opinionsfriheter, den demokratiska kulturen, minoriteters rättigheter och oberoende rättssystem. I detta arbete utgör Europakonventionen om mänskliga rättigheter en grundsten i Europa. Vi vill stärka det arbetet.

Idag ser vi istället en tillbakagång runt om i Europa. Det är vi alla förlorare på. I länder såsom Polen och Ungern går utvecklingen minst sagt i fel riktning, likaså Turkiet och Azerbajjan. Turkiets president har visat intresse att återigen införa dödsstraffet och därmed genom eget val lämna Europarådet. I Vitryssland utdöms och verkställs alltjämt dödsstraff vilket exkluderar dem från Europarådet. Att återinföra dödsstraffet är ett aktivt val i fel riktning. Det är viktigt att synen på dödsstraffet inte mjukas upp genom att andra länder sviktar i synen på dödsstraffet. Vi kan inte acceptera att dödsstraffet återinförs, inte i Turkiet eller någon annanstans. Det är viktigt att arbeta inom EU, inom och Europarådet och med likasinnade för att utveckla och värna dessa människors fri- och rättigheter. Även medlemsländer som Ryssland som ännu inte avskaffat dödsstraffet måste besluta göra det efter att nu åter tagit plats i Europarådet.

För Centerpartiet är det också viktigt att vi erkänner och lär av historien. Det är alltid angeläget att påminna varandra om mänsklighetens tillkortakommanden och fruktansvärda illdåd. För oss är det exempelvis viktigt att se att det som hände i Ottomanska riket i början av 1900-talet var ett folkmord och att dessa händelser inte får glömmas. Samtidigt menar vi att det inte är upp till olika regeringar att besluta om andra länders historiska tillkortakommanden eller övergrepp eller genom politiska beslut definiera hur historien sett ut. Det handlar om att aldrig glömma eller att blunda för de fruktansvärda människoöden som följer i skuggan av en konflikt. För att brott mot mänskligheten och folkmord inte ska politiseras eller förminskas av politiska skäl är det viktigt att det finns förutsägbara processer som utgår från att domstol ska pröva dessa brott. Politiken ska säkra lagstiftning och processer, domstol ska döma. Vi vill stärka den internationella brottmålsdomstolen, ICC, så att fler förövare kan ställas inför rätta. Rätten till rättvisa är avgörande för en försoningsprocess där de som utsatts för övergrepp och oförrätter får upprättelse.

En utvecklingspolitik som ger legitimitet

De globala hållbarhetsmålen ska vara uppnådda 2030. Varje land har ansvar för att uppfylla målen nationellt och det svenska biståndet kan ge störst mervärde när vi fokuserar på att bidra med det vi är bäst på. Ett omtag bör göras så att det biståndspolitiska ramverket kan uppgraderas i överensstämmelse med Agenda 2030.

Centerpartiet står upp för enprocentsmålet i biståndet. För oss är det särskilt angeläget att biståndet ska bidra till en förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och till ett hållbart nyttjande av naturresurser. Många av världens fattiga bor på landsbygden, där de flesta är beroende av lantbruket för sin överlevnad. Vi ser ett modernare och effektivare lantbruk, tillgång till rent vatten och förnybar energi som viktiga delar i arbetet för att utrota hunger, nå ökad jämställdhet och mer långsiktigt hållbar och inkluderande fattigdomsbekämpning i utvecklingsländerna.

En viktig målbild är att bistånds- och utvecklingspolitiken ska sträva efter att göra områden och länder biståndsberoende efter 2030. Västland och utveckling kan också ske via handel. Handel leder till ett gott investeringsklimat i utvecklingsländer och i givarländer, och är således fördelaktigt för båda parter. Entreprenörskap är också viktigt att utveckla förutsättningar för. Egenförsörjning är nyckeln till minskad fattigdom och ökat välbefinnande för individer och samhällen.

Men än är många länder inte biståndsberoende och på många håll i världen ser vi en utveckling i fel riktning, inte minst vad gäller demokratisk utveckling. Utrymmet för civilsamhället och minoriteter minskar i flera länder. Också i länder som får bistånd. Länge har principen ”more for more” varit gällande, dvs. utveckling i rätt riktning ger mer bistånd. Det är nu dags att också diskutera hur biståndet kan utformas för att inte understödja regimer som tar sitt land i fel riktning. Att biståndet gör skillnad och går till rätt saker är viktigt för dess legitimitet. På samma sätt ger det legitimitet till biståndet att det är transparent och går att följa upp.

Centerpartiet vill se ökat stöd till civilsamhällesorganisationer och institutioner som arbetar med bland annat homosexuellas, bisexuellas, transpersoners och queerpersoners rättigheter (HBTQ) samt sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), såväl som stöd till skatte- och intäktsreformsarbete. Sveriges bistånd till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) är generöst och utgör ett svenskt mervärde. Sverige gör här skillnad. Centerpartiet anser att det är viktigt att flera länder tar ett större ansvar, särskilt mot bakgrund av minskande anslag till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter från till exempel USA.

Lokalt ägandeskap, lokalt och enskilt ägande och deltagande i samhällslivet samt mänskliga rättigheter är alla avgörande faktorer för att åstadkomma förändring och utveckling. Men det förutsätter också fungerande institutioner som till exempel ett rättsväsende, en fungerande offentlig sektor, ett aktivt civilsamhälle både på lokal och nationell nivå och en fungerande marknadsekonomi. För det krävs också välfungerande flerpartisystem och välfungerande demokratiska partier.

Internationella insatser

För Centerpartiet kan inte den försämrade säkerhetspolitiska situationen i vårt närområde vara en ursäkt för att Sverige ska backa från internationella militära och civila insatser. Även om utvecklingen av vårt eget territoriella försvar kommer ta mycket tid och kraft de kommande åren får det inte leda till att vi isolerar oss och ensidigt riktar oss inåt. Tvärtom, den oroliga omvärlden gör att vi måste vara beredda att ta ett internationellt ansvar även framöver.

Centerpartiet vill att de militära insatser som Sverige deltar i som princip är FN-mandaterade, även om det kan finnas situationer då detta inte är nödvändigt, exempelvis

om ett obstruerande veto hindrar ett agerande i vårt närområde. Insatsens ledning spelar mindre roll. Det viktigaste är att kunna göra skillnad och bidra till fred och säkerhet. Vi är beredda att delta i insatser under FN-, EU- eller Natoflagg. En viktig utgångspunkt måste alltid vara att bidra till långsiktig utveckling, demokrati och mänskliga rättigheter. Sverige ska bidra till och söka synergier mellan olika typer av stöd till konflikt- och postkonfliktländer.

Centerpartiet vill också att Sverige tar en aktiv roll i arbetet för att effektivisera FN:s fredsfrämjande verksamhet. Det inkluderar en mer transparent planeringsprocess och en bättre löpande dialog mellan de tre huvudaktörerna: säkerhetsrådet, sekretariatet och de truppbidragsgivande länderna. Centerpartiet vill att FN med kraft ska intensifiera arbetet att motverka och förebygga att FN-utsända begår sexuella övergrepp i fredsfrämjande och fredsbevarande insatser samt ser till att förövarna ställs till svars. Dessutom behöver FN tillhandahålla hjälp och stöd till de som utsatts för övergrepp. När ofredande eller övergrepp upptäcks är det viktigt att de riktlinjer och strategier som finns för att stötta och hjälpa de barn som utsatts för övergrepp av FN-utsända efterlevs. I majoriteten av de länder dit FN-trupper sänds finns varken fungerande rättssystem eller tillgång till vård i tillräckligt hög utsträckning.

FN

FN har en viktig roll och åtnjuter högt förtroende i svenska samhället och bland svenska partier. FN har en unik roll och dess uppgift att verka för global fred och utveckling har inte blivit enklare med åren. För ett fortsatt starkt och fungerande FN är det också vårt ansvar att driva på debatten för vad en reform bör innehålla. En av FN:s viktigaste uppgifter är att bidra till fred och säkerhet. De senaste åren har säkerhetsrådet misslyckats med att anta resolutioner i akuta konflikter, som Syrien. Det skadar trovärdigheten för FN som global aktör för fred. Vetoätten i säkerhetsrådet används för att hindra att resolutioner antas. Centerpartiet anser att utvecklingen understryker vikten av en reform av beslutsfattandet inom FN.

Vi vill att den folkrättsliga principen ”Responsibility to protect” stärks genom att kriterier tas fram för när det ska finnas mandat att genomföra humanitära interventioner. På så sätt skulle risken för obstruerande veton i FN minska. En uppförandekod som knyter an till säkerhetsrådets agerande gentemot folkmord, brott mot mänskliga rättigheter och krigsbrott är också en del av en möjlig lösning. Praktiskt sett innebär en uppförandekod att FN:s medlemsländer förpliktar sig till att stötta de åtgärder som säkerhetsrådet tar för att förhindra eller sätta stopp för dessa brott och därmed inte rösta emot sådana resolutioner.

Nedrustning

Centerpartiet har en tydlig profil mot kärnvapen och massförstörelsevapen. Vi har länge arbetat mot minor, klustervapen och kemiska vapen. För oss är det självklart att arbeta för nedrustning med målet om en kärnvapenfri värld. För Centerpartiet är det viktigt att arbetet med nedrustning fortsätter, de rustningskontrollåtgärder och förtroendeskapande arrangemang som finns måste vi söka upprätthålla och förstärka. Vi kommer att fort-

sätta arbete för att det globala icke-spridningsavtalet, NPT, för att upprätthålla och hålla samman så många länder som möjligt för en långsiktig kärnvapennedrustning. Nästan alla andra rustningskontrollåtgärder och förtroendeskapande arrangemang i Europa är tyvärr satta ur spel. 2019 blev också året då INF-avtalet sades upp och slutade gälla. Det har försämrat säkerheten i vårt närområde. Nu kan vi se en hårdnad retorik mellan USA och Ryssland. Sverige ska vara en tydlig röst i nedrustningsarbetet. Vi ska arbeta för att stärka de få kvarvarande nedrustningsavtal och förtroendeskapande nedrustnings-samarbeten som faktiskt finns och ännu fungerar. För en trovärdig nedrustning, med sikte på att avveckla alla kärnvapen så måste kärnvapenländerna vara delaktiga för att faktiskt nå resultat. Det är också av vikt att få till ett nedrustningsavtal rörande taktiska kärnvapen samt att icke-spridningsfrågorna åter hamnar i fokus. Att det s.k. provstopps-avtalet träder i kraft är viktigt, och då även inkluderande Nordkorea, som inte ens accepterar det moratorium som övriga länder accepterat.

Centerpartiet tog redan 2017 ställning mot att Sverige skulle skriva under FN:s kärnvapenförbudskonvention så som den nu är formulerad. Den riskerar dels bli plakatpolitik eftersom kärnvapenländerna inte är med, dels riskerar den våra försvars- och säkerhetspolitiska samarbeten och att vi blir isolerade. Istället vill vi stärka det globala icke-spridningsavtalet som på sikt också ska leda till en kärnvapenfri värld när kärnvapen successivt avskaffas. Vi välkomnar därför att regeringen nu också tagit ställning mot att skriva under FN:s kärnvapenförbudskonvention såsom den nu är formulerad.

Nordiskt samarbete och samarbete i nordområdena

Centerpartiet är för ett närmare och fördjupat nordiskt samarbete. Vi ser ett stort värde i att ha ett gott samarbete med våra nordiska grannar. Sverige har mycket gemensamt med de andra nordiska länderna, och har genom Nordiska rådet nått långt i harmoniseringen av bland annat utbildning och arbetsmarknad. Vi ser att det kan ske på en mängd olika områden där gemensamma intressen finns. Det nordiska samarbetet är ett av Sveriges viktigaste och mesta samarbeten. De nordiska länderna samarbetar kontinuerligt, inte minst genom Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet, men också inom ramen för andra internationella organisationer och samlingsforum. På så sätt kan vi agera mer kraftfullt tillsammans.

Den fria rörligheten inom Norden har haft stor betydelse för såväl Sverige som våra nordiska grannländer. Målet om en gemensam arbetsmarknad och friheten för ungdomar och studenter att söka sig till utbildningar och jobb i ett annat nordiskt land är centralt för våra länders konkurrenskraft och kompetensförsörjning. Det är med oro vi ser att nya gränshinder har tillkommit under senare år. Samtidigt är det viktigt att exempelvis ny EU-lagstiftning implementeras på ett sätt som inte leder till ytterligare gränshinder mellan Nordens länder. Därför behöver Sverige för egen del, och i tät dialog med våra grannar i det Nordiska rådet, löpande sträva efter att motverka och avveckla gränshinder. Det är dock avgörande att arbetet inte stannar vid att identifiera och lösa mindre gränshinder. Ska Norden bli världens mest integrerade region måste de nordiska länderna också ta ett samlat grepp i harmoniseringsarbetet, exempelvis genom att se till att yrkesutbildningar är gångbara i hela Norden, att socialförsäkringssystemen fungerar även när man korsar en gräns och genom att sträva efter att återigen harmonisera civil-

rätten i Norden. Grunden för det arbetet läggs i Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet, men måste bäras hem till våra respektive parlament och regeringar.

Den fria rörligheten inom Norden och de starka banden mellan våra länder är grunden för att det nordiska samarbetet åtnjuter ett starkt folkligt stöd. Det gör också att Norden kan ha en stark röst på den internationella arenan. Det är ett viktigt ansvar att förvalta detta, och därför behöver de grundläggande principerna för det nordiska samarbetet upprätthållas, nu och i framtiden.

Effekterna av klimatförändringarna i Arktis är tydliga, både på människor och djur. Mer behöver göras för att skydda de känsliga områdena kring Arktis. Centerpartiet vill exempelvis att marina reservat behöver etableras för att skydda området från exploatering av olje-, gas- och mineralutvinning, havsfiske och för att skydda invånarna och att regeringen ska driva det. Men nordområdena är inte bara viktiga ur ett klimat- och miljöperspektiv, utan får också allt större betydelse i ett säkerhetspolitiskt perspektiv. Ryssland påverkar också vårt nordliga närområde då de rustar militärt i Arktis- och Barentsområdena. Det är en utmaning för oss och våra grannar Norge och Island. USA visar också ett ökat intresse för områdena. Det är viktigt att bibehålla Arktis som ett lågspänningsområde. Det är Centerpartiets uppfattning att nordområdenas speciella förutsättningar måste finnas med i ett helhetsperspektiv i den svenska bedömningen av politiken för Arktis- och Barentsområdena och att säkerhetspolitisk utveckling utgör en del av helheten.

Kina

Kina har gjort en otrolig resa det senaste decenniet. Den ekonomiska utvecklingen i Kina, dess ekonomiska och politiska inflytande i världen det senaste decenniet är i det närmaste unik. Kina är inte längre ett utvecklingsland utan en strategisk, global aktör med ökad närvaro runt om i världen, inklusive i EU-länder. Denna roll innebär också större ansvar för att upprätthålla den regelbaserade världsordningen, inklusive respekt för små länders intressen. Tyvärr ser vi inte att Kina är intresserade av denna roll.

Fortsatt kontrollerar den kommunistiska kinesiska regimen alla delar av samhället, politik, rättssystemet och ekonomin. Kinas utveckling utgår inte från demokrati, rättsstatens principer eller en fri marknadsekonomi. Allt kommunistpartiet gör syftar till att upprätthålla det auktoritära enpartisystemet som ger dess maktbas.

För oss är det viktigt att handel med Kina kan fortsätta, men att WTO:s regler måste respekteras också av Kina för att undvika snedvriden konkurrens som drabbar både svenska och europeiska företag. FOI beskriver att Kina enligt sina nationella strategier eftersträvar att den kinesiska staten ska avancera i de globala värdekedjorna och bli en stormakt inom avancerad tillverkning och enligt Säpo försöker Kina skaffa sig ekonomiska fördelar genom bl.a. företagsuppköp och cyberangrepp. Också FOI beskriver Kinas omfattande cyberspionage mot Sverige. Kinas cyberspionage är ett av alla verktyg som Kina använder som syftar till att främja dess politiska, strategiska och ekonomiska intressen. Sverige som land behöver öka sin medvetenhet kring Kinas strategiska och globala intressen, inklusive vad kinesiska investeringar i exempelvis svensk samhällsviktig infrastruktur och i svensk forskning kan betyda.

Trots att Kina talar om mänskliga rättigheter har Kina aldrig varit ett land som bryr sig om de universella mänskliga rättigheterna. Det behövs en medvetenhet i vår del av

världen att Kina ofta använder samma begrepp som vi gör men menar helt andra saker. Mänskliga rättigheter betyder ofta människors rätt till ekonomisk utveckling, inte sociala och politiska rättigheter. Stabilitet betyder stabilitet för kommunistpartiet snarare än någonting annat. Tyvärr ser vi dessutom en djupt oroande utveckling rörande mänskliga rättigheter i Kina. Godtyckliga arresteringar, kidnappningar från andra länder såsom i fallet med Gui Minhai, censur och övervakning är genomgripande och utvecklas i takt med den tekniska utvecklingen. Trots att vi ser ekonomisk utveckling och att individers och samhällsgruppers välbefinnande många gånger ökar ser vi fortsatt ändlösa restriktioner för människors politiska och sociala rättigheter. Inte heller kan individers och minoriteters rättigheter garanteras i Kina utan snarare tvärtom. Bl.a. Amnesty rapporterar om att upp mot en miljon människor från minoritetsgruppen uigurer tvångsinterneras i s.k. omskolningsläger. Centerpartiet fördömer detta och förutsätter tydlighet från svenska regeringen kring de omfattande övergreppen.

Sveriges regering måste aktivt samverka med likasinnade och i EU för att nå maximal tydlighet.

Kerstin Lundgren (C)

Magnus Ek (C)

Johanna Jönsson (C)

Johan Hedin (C)

Ola Johansson (C)

Lars Thomsson (C)

Linda Ylivainio (C)

Daniel Bäckström (C)

Martina Johansson (C)

Mikael Larsson (C)

Helena Vilhelmsson (C)